

**БЪЛГАРСКА АГЕНЦИЯ ПО БЕЗОПАСНОСТ НА ХРАНИТЕ
ЦЕНТЪР ЗА ОЦЕНКА НА РИСКА**

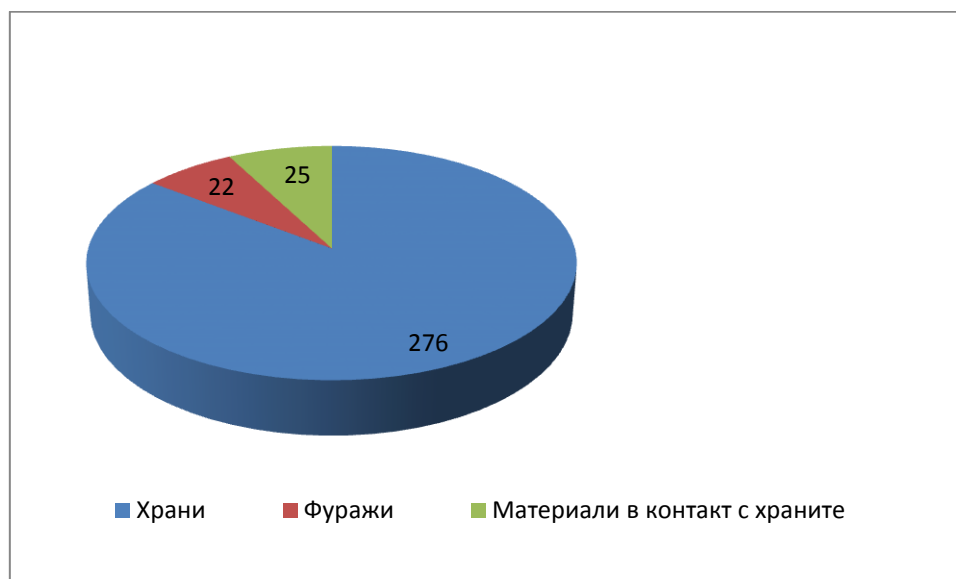
✉ гр. София, 1606, бул. "Пенчо Славейков" № 15А

☎ +359 (0) 2 915 98 20, 📠 +359 (0) 2 954 95 93, www.babh.government.bg

Анализ на данните получени от системата за известяване за храни и фуражи (RASFF) за месец ноември

Система за бързо предупреждение за храни и фуражи (Приложение 1).

Общият брой нотификации за месец ноември е 323. Сигналите в категория храни са най-много – 276, за фуражи – 22, а за материали в контакт с храни – 25, (фиг.1).

Фиг.1 Анализ на данните по отношение на разпределението по групи храни, фуражи и материали в контакт с храни.

Предупредителни нотификации – 41 нотификации, които се разпределят в следните категории:

Риба и рибни продукти – 7 нотификации: живак в замразени парчета в риба меч от Испания (2) и в охладен хек от Южна Африка; **бензо (а) пирен и полициклични ароматни хидрокарбонати** в пуечен пастет от Латвия; **съмнение за хранително отравяне** предизвикано от консумация на пресни рибни филета от Индия; **възможност за вторична микробна контаминация** на риба тон от Белгия в дефектни опаковки.

Птиче месо и продукти от птиче месо – 4 нотификации: *S. Enteritidis* в замразено готвено птиче от Китай, замразени пилешки гърди от Румъния и замразени пилета от Холандия; **неточен срок на годност** на охладени био-пилета от Белгия.

Плодове и зеленчуци – 4 нотификации: **вирус на хепатит А** в замразени ягоди от Китай; **оксамил** в охладено зеле от Португалия; **карбендазим, фентион и продион** в праскови от Испания; **етефон** в домати от Холандия.

Ядки, растителни продукти и семена – 4 нотификации: афлатоксини в натрошен шам фъстък от Австрия; *Salmonella spp.* във фъстъци от Турция; афлатоксин (В1) в шам фъстък от Турция; хранителен взрив предизвикан от *S. Bredney* във фъстъчено масло и продукти от него от САЩ.

Сладкарски изделия – 3 нотификации: недеklarирана пшеница и ядки в шоколад от Финландия; **риск от задушаване** в следствие от консумация на Е 407 - карагенан и Е 406 - агар неразрешени за производство на желирани бонбони от Тайван; **недекларирани ядки** в карамел от Германия.

Месо и месни продукти (различни от птиче месо) – 3 нотификации: *S. typhimurium* в охладено свинско месо и продукти от Норвегия; *L. monocytogenes* в пастет от Белгия; *Salmonella spp.* в говеждо месо от Италия.

Мляко и млечни продукти – 3 нотификации: *L. monocytogenes* в сирене от сурово мляко от Италия (2); афлатоксини в сурово мляко от Унгария.

Какао, кафе и чай – 2 нотификации: недеklarирани лешници в млечен шоколад от Финландия; недеklarирана лактоза в шоколадови пръчици от Холандия.

Двучерупчести мекотели и продукти от тях – 2 нотификации: високо съдържание на *E. coli* в живи миди от Испания (2);

Готови ястия и закуски – 2 нотификации: недеklarирано мляко в заквасена сметана с чесън от Великобритания; *L. monocytogenes* в готови за консумация макарони с пилешко месо от Франция.

Зърнени храни и тестени изделия – 2 нотификации: недеklarиран глютен в царевично брашно от Полша; афлатоксин (В1) в бяла царевица от Нигерия и Испания; **Наличие на соя** в оризови бисквити от Холандия.

Материали в контакт с храни – 1 нотификация: миграция на олово от керамични купи от Латвия.

Фуражни суровини - 1 нотификация: диоксини в люцерна от Франция.

Супи, бульони, сосове и подправки – 1 нотификация за недекларирана млечна съставка в пилешка супа с ориз от България.

Коремоноги – 1 нотификация: *Salmonella spp.* в замразени охлюви в масло от Македония;

Други хранителни продукти, смесени – 1 нотификация за риск от задушаване в резултат от консумация на каша за бебета от Германия.

Нотификации за недопуснат внос–188 нотификации, които се разпределят в следните категории:

Плодове и зеленчуци–89 нотификации: диметоат в патладжани от Доминиканската Република; спирумесифен в бамя от Индия; афлатоксин (В1) в сушени смокини от Турция (39); охратоксин А в стафиди от Узбекистан; тиодикарб в бамя от Индия; метидатион в прясно червено помело от Израел; неразрешена субстанция **диафентиурон** в бамя от Индия (2); профенофорс и ацетамиприд в бамя от Индия; **монокротофос** в бамя от Индия; **тетрадифон** в пресни патладжани от Тайланд; **метамидофос и ацефат** в прясна бамя от Индия (3); **Ацефат** в прясна бамя от Индия (3); **триазофос** в помело от Китай (2); **плесени** в портокали от Тунис; **оксамил** в пресни ягоди от Египет; **диметоат** в бамя от Индия (3); **оксамил и тиофтанат – метил** в пресни чушки от Египет; **плесени** в сушени морски водорасли от Япония; **имазалил** в помело от Китай; неразрешена субстанция **дихлорфос** в боб; **метидатион** в прясно помело от Израел; **монокротофос и ацефат** в бамя от Индия (6); **монокротофос, ацефат и триазофос** в пресни зеленчуци от Индия; **монокротофос и ацефат** в пресни зеленчуци от Индия (2); **ацефат и етион** в зеленчуци от Индия (2); **триазофос** в бамя от Индия; **ендосулфан, метамидофос, ацефат, профенофос, етион, триазофос и бифентрин** в листа от кърри от Индия (2); **форметанат в пресни чушки от Турция (нотифицираща страна България);** **Повишена радиоактивност** в гъби пачи крак от Украйна; **неправилно етикетиране** на преработени чушки в кутии от Турция; **карбендазин в охладени пресни чушки от Турция (нотифицираща страна България);** **карбендазин** в патладжани от Тайланд; **хлорпирифос и триазофос** в кърри от

Индия; *Salmonella spp.* в листа от пипер от Бангладеш (2); **лямбда - цихолотрин** в нар от Египет; **пестициди** в прясна бамя от Индия;

Ядки, продукти от ядки и семена – 23 нотификации: **изменена миризма** във фъстъци от Аржентина; *Salmonella spp.* в белени борови ядки от Турция (2); **афлатоксин (В1)** в небелени фъстъци от Египет и Китай (2); *S. Senftenberg* и *Salmonella spp.* в кокосови стърготини от Индонезия (2); рапични семена от Украйна контаминирани с **живи акари и живи насекоми** (5); **изменена миризма** на слънчоглед от Украйна контаминирани с **насекоми**; **афлатоксин (В1)** в шам фъстък от Иран (2); **липса на здравен сертификат** за бразилски орехи (2); **изменена миризма** на семена за горчица от Украйна заразени с акари; **афлатоксини** в печени лешници от Турция (3); *S. Agona*, *S. Mbandaka* и *Salmonella spp.* в белен сусам от Индия; **афлатоксин (В1)** във фъстъци от Индия и накълцани лешници от Турция.

Риба и рибни продукти – 14 нотификации: **неправилна стерилизация** на консервирана риба тон от Тайланд (2); **неразрешена употреба на оцветител Е 160 b – annato/bixin/norbixin** в замразена имитация на рулца от раци от Индия (2); **нарушение на хладилния режим** на замразена риба тон от Индонезия (2) и САЩ; **обработка на риба с въглероден оксид** от Япония; **неправилно етикетирание** на замразени филета от акула от Китай; **корозирала опаковка** на консервирана риба тон от Нова Гвинея; **неправилно попълнен здравен сертификат** за охладени риби от Индия; **нарушение на хладилния режим** на замразени сардини от Мароко; **неподходящи органолептични характеристики** на замразена сепия от Фолклендски о-ви; **нарушение на хладилния режим** на замразени филета от риба от Индонезия.

Материали в контакт с храни – 14 нотификации: **миграция на хром, никел и манган** от стоманени подноси от Китай; **миграция на хром и манган** от неръждаеми ножове от Китай (3); **миграция на кадмий** от порцеланов сервиз от Китай; **миграция на хром** от кухненски ножове от Китай (6); **миграция на формалдехид** от кухненски съдове от Китай; **миграция на първични ароматни амини** от кухненски прибори от Китай; **повишена обща миграция** от машина за тестени изделия.

Билки и подправки- 8 нотификации: **хлоропирифос** в листа от къри от Индия (3); **изменени органолептични характеристики** на джинджирил от Индия; *Salmonella spp.* в пресен кориандър от Тайланд; **неразфрешена субстанция дифентиурон** в листа от къри от Индия; **афлатоксин (В1)** в индийско орехче; **ацефат, триазофос, тебуконазол, хексаконазол, миклобутанил и фипрони** в листа от къри от Индия.

Диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни– 8 нотификации:

Необозначено гама облъчване в неоторизирано съоръжение на корейски жен-шен на прах от Южна Корея; **неразрешена субстанция сибутрамин и фенолфталеин** в хранителна добавка за отслабване от Китай; **неразрешена субстанция хромополиникотинат** в хранителна добавка от САЩ; **неразрешена субстанция фенолфталеин** в кафе за отслабване от Китай; **радиоактивно облъчване** в неразрешено съоръжение в хранителна добавка от Русия (3); **йохимбин** в добавка от САЩ.

Какао, кафе и чай – 7 нотификации: **лошо хигиенно състояние** на шоколад от Доминиканската република; **ацетаниприд** в чаени листа от Китай; **бупрофезин, ацетонитрит, имидаклоприд, фипрони** и **изопрокарб** в зелен чай от Китай; **неразрешена нова храна – чай** от Китай; **неразрешена субстанция прометрин** в чай от липа и лайка от Украйна; **неразрешена нова хранителна съставка** жен-шен зърна и листа на псевдо жен-шен от Китай; **бупрофезин и имидаклоприд** в зелен чай от Китай.

Фуражни суровини – 5 нотификации: **Ентеробактерии** в рибно брашно от Мавритания; *S. Derby* в рапично семе от Беларус (3); **афлатоксин (В1)** във фъстъци за храна на птици от Сенегал.

Други хранителни продукти – 4 нотификация: **неразрешен генно-модифициран ориз** в картофени пръчици от Китай (2); джинджирил от Индия с **дефектна опаковка и заразен с насекоми**; **сладки чушки с дефектна опаковка и заразени с насекоми** от Индия.

Ракообразни и продукти от тях – 3 нотификация: влошен температурен контрол на замразени скариди от Еквадор и Венецуела и забранена субстанция **нитрохлоран** в замразени скариди от Индия.

Зърнени продукти и тестени изделия – 3 нотификации, високо съдържание на **сулфит** в брашно тапиока от Тайланд; липса на **здравен сертификат** за оризово фиде от Китай; **неразрешен генно-модифициран ориз** в бисквити от Китай.

Месо и месни продукти (различни от птиче месо) – 2 нотификации: Забранена субстанция **хлорамфеникол** в охладени черва от Китай; **мухлясали** изсушени свински пикочни мехури от Китай.

Двучерпучести мекотели и продукти от тях – 2 нотификация, *E. coli* в миди от Тунис; **некоректен здравен сертификат** за замразени миди от Виетнам.

Птиче месо и продукти – 2 нотификации: *S. enteritidis* в замразено пилешко месо от Бразилия; **некоректен здравен сертификат** за замразено, обезкостено, печено патешко месо от Китай.

Готови ястия и закуски – 2 нотификации за повишено съдържание на **алуминий** в юфка от Китай;

Храни за домашни любимци – 1 нотификация: **афлатоксин (В1)** в слънчогледови семена от Египет.

Сладкарски изделия – 1 нотификация за **неразрешен Е 407 карагенан** в желирани бонбони от Тайланд.

Нотификации за проследяване – 39 нотификации, които се разпределят в следните категории:

Материали в контакт с храни – 8 нотификации: **миграция на формалдехид** от кухненски съдове от Китай (6); **повишено ниво на обща миграция** от пластмасова кутия за храна от Чешка република; **миграция на формалдехид** от дъски за рязане от Китай.

Фуражни суровини – 6 нотификации: **афлатоксин (В1)** в био царевича от Италия; *Salmonella spp.* в обработени животински протеини от Холандия; *S. Yoruba* в соево брашно от Бразилия; **животински протеин** в сушена кръв от Германия; *Salmonella spp.* в соев шрот от Украйна и *S. Mbandaka* в соево брашно от Италия.

Плодове и зеленчуци – 4 нотификации: **ацетапримид** в патладжан; **калай** в консервирани печурки от Китай; **чужди тела** (парченца от нож) в консервирани домати от Италия; **повишено съдържание на сулфит** в маринован чесън от Тайланд.

Ракообразни и продукти от тях – 3 нотификации: *Salmonella spp.* *Vibrio parahaemolyticus* и *Vibrio vulnificus* в замразени скариди от Панама; **повишено съдържание на сулфит** в омари от Великобритания (2).

Риба и рибни продукти – 3 нотификации: **опаразитяване с Anisakis** на охладена риба от Испания и Великобритания; **развалена херинга** от Латвия.

Месо и месни продукти (различни от птиче месо) – 2 нотификации: **неразрешен производител** за пресни вакуумирани разфасовки от говеждо и агнешко от Великобритания; **липса на етикетировка** на овчи трупове от Белгия.

Ядки, продукти от ядки и семена – 2 нотификации: семена от резене от Италия **заразени с насекоми**; лешници от Турция, **заразени с плесени**.

Фуражни добавки – 2 нотификации: **кадмий** в цинков сулфат от Китай; *S. Agona* и *S. cubana* в соево брашно от Бразилия.

Диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни – 1 нотификация: **бензетониев хлорид** в екстракт от семена от грейпфрут от Полша.

Зърнени храни и тестени изделия – 1 нотификация за **високо съдържание на кумарин** в закуски от Латвия.

Мед и пчелно млечице – 1 нотификация за **сулфатиацол и сулфадимидин** в горски мед от Полша.

Сладоледи и десерти – 1 нотификация за **охладен шоколадов мус с плесен**.

Супи, бульони, сосове и подправки – 1 нотификация за **лоши хигиенни условия и невъзможност за проследяване** на консервирани зеленчуци от Италия.

Странични животински продукти – 1 нотификация: *S. Rissen* в замразена говежда лой от Литва.

Храна за домашни любимци- 1 нотификация за *S. Mbandaka* в храна за домашни любимци от Италия.

Птиче месо и продукти от птиче месо – 1 нотификация за доксицилин в замразени, осолени и обезкостени пилета от Бразилия.

Яйца и яйчни продукти – 1 нотификация за липса на етикетировка на яйчен меланж от Словакия.

Нотификации за насочване на вниманието–55 нотификации, които се разпределят в следните категории:

Плодове и зеленчуци – 10 нотификации: *didecyldimethylamonium chloride* в ошав от Турция; **ацетапримид и етафон** в чушки от Полша; **бромпропилат** в лимони от Турция; *Listeria Welshimeri* и *Salmonella зруна Б* в люцерна от Холандия; *L. monocytogenes* в репични кълнове от Холандия; **охратоксин А** в стафиди от Иран (2); **метомил** в зелена папая от Тайланд; *S. spp.* в листа от пипер от Бангладеш (2); **афлатоксин (В1)** в сушени смокини от Турция.

Диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни – 9 нотификации: **арсен и олово** в глина на прах от САЩ; **неразрешено облъчване** на хранителна добавка от Русия (7); **неразрешена хранителна съставка** в екстракт от билки с мед от Китай.

Риба и рибни продукти – 6 нотификации: **хистамин** в риба тон от Тайланд; **живак** във вакуумирана риба тон от Испания; обработени с **въглероден оксид** филета риба тон от Испания; **опаразитяване с червеи** на охладена съомга от Полша; опаразитяване с *Anisakis* на охладен хек от Хърватска, *L. monocytogenes* в охладена съомга от Франция.

Месо и месни продукти (различни от птиче месо) – 5 нотификации: *S. Typhimurium* в охладено свинско месо и продукти от Норвегия; *S. anatum* в обезкостено месо от Холандия; *Salmonella spp.* в охладени наденици от Италия; **кадмий** в охладено конско месо от Полша; *S. typhimurium* в свинско месо от Швеция;

Билки и подправки – 4 нотификации: **наличие на салмонела** в босилек от Камбоджа; **безалкониев хлорид** и дидецилметиламониев хлорид в риган от Белгия; *E. coli* в прясна мента от Виетнам; *E. coli* в босилек от Виетнам.

Фуражни суровини – 4 нотификации: *Salmonella Mbandaka* в соево брашно от Италия; *S. Tennessee* и *S. cubana* в соев къспе от Индия; *Salmonella spp.* в соево брашно от САЩ.

Материали в контакт с храни – 2 нотификации: **миграция на желязо и цинк** от цедки за чай от Китай; **високо съдържание на летливи органични съставки** в силикон от Китай.

Двучерупчести мекотели и продукти от тях – 2 нотификации: *S. spp.* и *S. Ndolo* в охладени миди от Испания.

Безалкохолни напитки – 2 нотификации за повишено съдържание на **Е 210 – бензоена киселина** в безалкохолни напитки от Перу.

Сладкарски изделия – 2 нотификации: **неразрешени съставки** в мляко и ядки вложени в млечен шоколад от Италия; **парченца стъкло** в замразен сладкиш от Дания.

Коремоноги – 1 нотификация за **кадмий** в охлюви от Италия.

Яйца и яйчни продукти – 1 нотификация за **полихлорбифенили** в екологични яйца от Германия.

Добавки и ароматизанти – 1 нотификация за **бензо (а) пирен** в соево масло от Китай.

Главоноги и продукти от тях – 1 нотификация за *S. spp.* в замразен октопод от Индонезия.

Мляко и млечни продукти – 1 нотификация за *L. monocytogenes* в солена торта от Италия.

Птиче месо и продукти от птиче месо – 1 нотификация *Salmonella spp.* в патешки гърди от Франция.

Какао, кафе и чай – 1 нотификация: неразрешена субстанция **изопрокарб** в зелен чай от Китай.

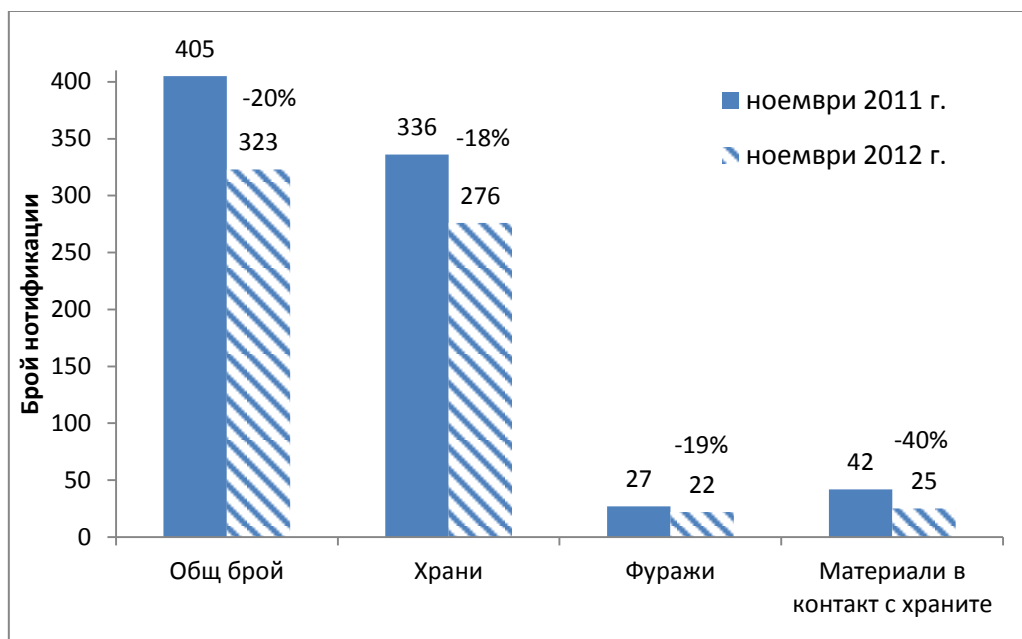
Готови ястия и закуски – 1 нотификация: вирус на хепатит А в ягодиов кейк от Германия.

Храна за домашни любимци – 1 нотификация за *Salmonella spp.* в храна за домашни любимци от Индия.

Анализ на тенденциите:

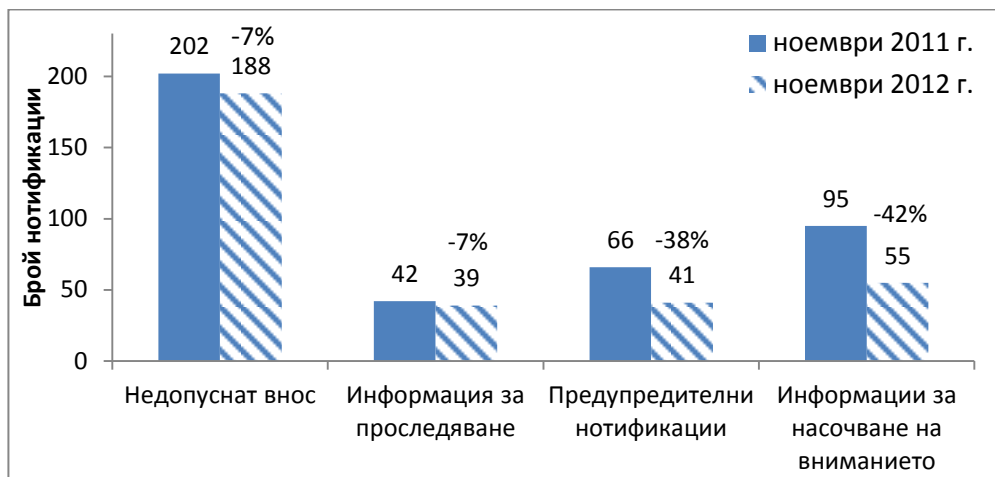
Направена е съпоставка на броя нотификации спрямо същия период през 2011 г. – общо и по групи за м. ноември 2011 г. и м. ноември 2012 г.

На фиг. 2 са представени общия брой нотификации и брой нотификации по групи продукти – храни, фуражи, материали в контакт с храни. Разликата в общия брой нотификации за двата разглеждани периода е съществена, намалението през ноември 2012 г. е с 20%. Запазва се тенденцията най-големият брой нотификации да бъде в групата на храните. Има съществено намаляване броя нотификации във всички групи.

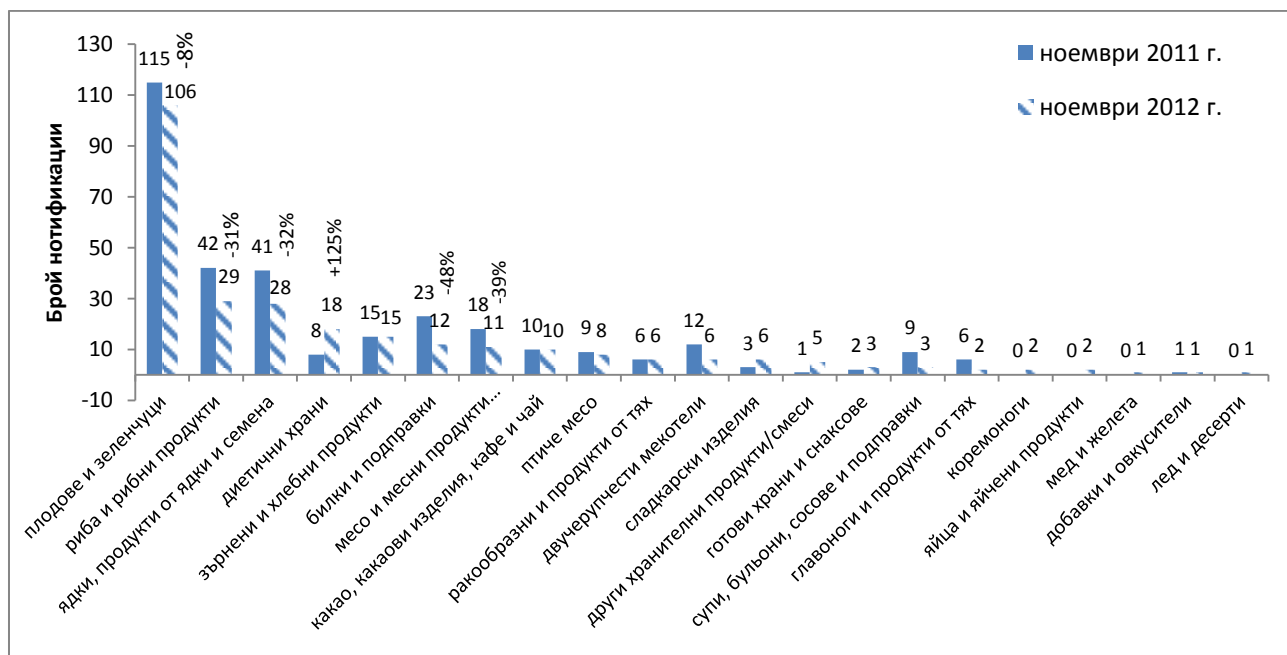
Фиг. 2. Разпределение на общия брой нотификации и броя нотификации за храни, фуражи и материали в контакт с храни за м. ноември 2011 и м. ноември 2012 г..

На фиг. 3 нотификациите са представени по вид. Най-голям брой и в двата разглеждани периода са нотификациите за недопуснат внос. Намалението на броя нотификации е предимно за сметка на предупредителните нотификации – с 38% и информацията за насочване на вниманието – с 42%.

Фиг. 3 Разпределение на броя нотификации по вид

На фиг. 4 са представени данни за сравнение по категории хранителни продукти. Съществено увеличение на броя нотификации спрямо месец ноември 2011 г. се наблюдава само в категорията диетични храни. Същественото намаление на броя нотификации е предимно за сметка на категориите риба и рибни продукти – с 31%, ядки, продукти от ядки и семена – с 32%, билки и подправки – с 48% и месо и месни продукти – с 39%.

Фиг.4 Разпределение на броя нотификации по категории хранителни продукти

От обобщените данни за месеците ноември 2011 г. и ноември 2012 г. може да се направи извод, че съществува тенденция за съществено намаляване на броя нотификации, общо и по някои основни групи храни – месо и месни продукти, билки и подправки, плодове и зеленчуци, риба и рибни продукти, ядки, продукти от ядки и семена.

Приложение 1

1. Система за бързо предупреждение за храни и фуражи.

Съгласно Регламент (ЕО) № 178/2002 е създадена система за бързо предупреждение за пряк или косвен риск за здравето на човека, произтичащ от храни или фуражи. В нея участват държавите членки, Комисията и Европейският орган по безопасност на храните. В случай, че член на мрежата разполага с информация, свързана със съществуването на сериозен пряк или косвен риск за човешкото здраве, произтичащ от храни или фуражи, тази информация незабавно се съобщава по системата за бързо предупреждение за храни и фуражи (RASFF). Информацията незабавно се предава на членовете в мрежата.

2. Правно основание.

Системата за бързо предупреждение за храни и фуражи (RASFF) се основава на Регламент (ЕО) № 178/2002, като с член 50 се създава система за бързо предупреждение за храни и фуражи. Условието и мерките за прилагането ѝ са описани в Регламент (ЕС) № 16/2011.

3. Видове нотификации.

3.1. Предупредителни нотификации—съобщение за сериозен риск, който изисква незабавни действия или рисковият продукт вече е на пазара.

3.2. Нотификация за недопускан внос—касае пратка с храни, фуражи или суровини на които е отказано влизането в Общността поради риск за човешкото здраве, здравето на животните или околната среда.

3.3. Информативни нотификации—които са за проследяване или за насочване на вниманието. Нотификациите за проследяване не изискват бърза реакция. Нотификациите за насочване на вниманието предоставят интересна за контролните органи информация.

Изготвили:

1. Надежда Сертова - главен експерт ЦОР
2. Светослав Стоев – главен експерт ЦОР
3. Добриня Николова – главен експерт ЦОР